

In Memoriam: Bernard Toubert

Een greep uit zijn schaakleven bij de Sassenheimse Schaakclub.

Uit het jubileumboekje ter gelegenheid van 100 jaar Sassenheimse Schaakclub, 29 oktober 2024.

Langst lid - Bernard Toubert

Ondertussen ben ik het langst lid van deze schaakclub, n.l. al ruim 50 jaar. We hebben in Sassenheim op uiteenlopende locaties geschaakt. Toen ik lid werd was de kantine van de firma Rohn aan de Industriekade ons domein. We hadden daar ook een (betaalde) koffiedame tot 22.00 uur! Met ca. 50 leden werd er in drie groepen gestreden. Toen het bedrijf failliet ging vertrokken we naar de voet-balkantine van Ter Leede aan de Menneweg. Na twee jaar moesten we vertrekken, want we consumeerden te weinig. Zo kwamen we terecht in de kantine van de Don Bosco school, ook aan de Menneweg

Onderdak

Uiteindelijk werd 't Onderdak onze locatie en dat bevalt prima. Wat betreft het schaken van 50 jaar geleden: we speelden in drie groepen met aan het einde van het seizoen een promotie of degradatie naar een andere groep. Het zgn Keizersysteem was niet aan de orde, want de meesten wilden gewoon het punt pakken. Het kampioenschap ging meestal tussen dhr. den Bak en E. v.d. Zaag. Door mijn werkzaamheden kon ik vaak niet komen schaken, maar ik bereikte toch eind jaren 80 een Elo van 1809! Externe wedstrijden speelden we met tien personen in veel rooklucht en wedstrijdleiders die stilte maanden aan de spelers.

Interview met Bernard Toubert, in verband met de toekenning van de erespeld van de Koninklijke Schaakbond wegens (meer dan) 50 jaar lidmaatschap.

‘Verleren doe je het nooit, wel gaat je inzicht achteruit’

Ik heb mijn allereerste notatieboekje nog, uit 1957.

Ik speelde destijds in Amsterdam, op het Lyceum aan bord 1.

Mijn vader wilde me schaken leren, maar ik wilde helemaal niet schaken, maar een vriend van mij wel. En daardoor begon ik het toch wel een leuk spel te vinden. Overigens kon die vriend nooit van me winnen.

Na de HBS ging ik naar de Zeevaartschool, ik speelde destijds bij Max Euwe, in de hoofdklasse (wat nu meesterklasse is - red.).

In Amsterdam schaakte ik tegen veel internationaal meesters, zoals Kick Langeweg en Bert Enklaar, dat was bij VAS in Amsterdam, op zaterdagavond. We speelden dan om het kampioenschap van Amsterdam.

Zelf was ik lid van Max Euwe indertijd. Die speelde op de 5e etage op de Bilderdijkstraat.

Toen ik ging varen stopte ik ermee, ik kon gewoon niet op de clubavonden aanwezig zijn. Aan boord werd er wel wat geschaakt, maar dat stelde niet veel voor. Ik werd dan 'kampioen', ze hebben een keer zelfs in de machinekamer een houten paard voor me gemaakt als trofee.

Wat ik niet snel zal vergeten was dat ik een keer in een simultaan tegen Pilnik speelde, dat was in 1957 en ik maakte remise tegen hem! Later stond er een heel stuk in de krant met uitleg over mijn partij, maar ik snapte er zelf niets van, haha.

Ik heb 12 jaar gevaren, maar er zat geen toekomst in. Ik wilde kapitein worden, maar ik realiseerde me dat ik dat binnen tien jaar niet zou worden. Dus toen belde ik mijn vrouw vanuit Afrika: wil je voor me solliciteren? We woonden in Vlaardingen en er was een vacature voor havenmeester in Rotterdam, maar die was al vergeven. Wel was er een functie als loods vacant. Het was 1970, ik werd ruimschoots gescreeud door de marine, want je werd dan marine-officier, na de opleiding. Ik werd aangenomen en ben 25 jaar loods geweest.

In 1970 werd er aan de Europoort gebouwd en in 1971 werd ik beëdigd als loods. Toen zijn we verhuisd naar Sassenheim. Dat mocht niet, je moest in de regio wonen, maar er vond twee keer bij ons in de buurt een ontploffing plaats en we hadden het helemaal gehad daar.

Op de vraag waarom ze voor Sassenheim kozen antwoordde Bernard: 'Het lag aan de snelweg en tussen twee havens in: die van Amsterdam en die van Rotterdam.'

Gelukkig woon hij nu ook aan een haven(tje), maar dan in Sassenheim.

Schaken pakte ik pas later weer op. In 1970 en 1971 had ik het te druk, in 1972 overleed mijn vader en had ik het daar druk mee.

Destijds woonden we aan de Kagerdreef, die huizen werden daar in etappes neergezet. Alle bewoners waren import. Wij woonden op het laatste, doodlopende stuk. Een keer per jaar werd er een feest georganiseerd en er waren sowieso veel bijeenkomsten met de niet-Sassemers. Dat we allemaal import waren schiep een band. Bij die feestjes gaf ik dan een simultaan en die won ik allemaal. En toen zeiden ze: "Je moet lid van een club worden." En zo ben ik in 1973 bij Sassem terecht gekomen.

In het begin kon ik helemaal niet spelen op dinsdagavond vanwege mijn werk. Later zei ik dan op m'n werk: hou de boel vast tot 00.00 uur en dan kon ik na het schaken naar m'n werk tot de volgende ochtend.

We hadden in die tijd zo'n 50 leden en er werd in drie groepen gespeeld. Ik moest in de 3e groep beginnen. Het systeem was zo, dat je ondanks een goede score toch niet promoveerde, ik werd dan vierde met een goede score, maar promoveerde niet. Daar had ik geen zin in. Vervolgens wilden ze me meteen in het eerste hebben, maar dat wilde ik weer niet.

We speelden in die tijd in de kantine van Rhoon fabrieken, en er was zelfs een koffiedame tot 22.00 uur! Daarna naar de voetbalkantine van Ter Leede, maar we zetten te weinig om en moesten daar na twee jaar weg. Uiteindelijk zijn we in 't Onderdak beland en dat is prima.

Ergens in die tijd werd het Keijzersysteem ingevoerd, en veel spelers vonden dat verschrikkelijk, die wilden gewoon een punt scoren, gewoon op een scorebord, zodat je kon

zien wat je gewonnen en verloren had of remise had gespeeld. Er is heel veel weerstand tegen geweest.

Ook gebeurden er soms wel gekke dingen. Zo was er een speler die - terwijl hij voor stond met een looper tegen een pion - gewoon remise aanbood, omdat hij wilde slapen.

Van 1994 tot 2012 ben ik jeugdleider geweest. Voor de jeugd werd een kortere speeltijd aangehouden: 1 uur, zodat ze om 22.00 uur naar huis konden. Dat vonden de ouders acceptabel. Koen van Venetiën was de drijvende kracht hierachter, samen met Jos de Jonge maar toen die overleed, heb ik diens taak overgenomen. Koen kon geen orde houden, dus het was een zootje. Toen Koen later naar Den Haag verhuisde kwam Roel Alferink erbij. Hij verleende hand- en spandiensten.

Toen de jeugd ouder werd vertrokken ze. Jeffrey van Vliet heb ik zelf weggestuurd, hij was te goed en ik heb gezegd dat hij bij OEW moest gaan spelen. Tegen z'n ouders zei ik: 'Het is wel wat verder reizen, maar het is beter voor hem.' Ook Erwin Wouterson was een talent, maar die ging later studeren en stopte met schaken. We hebben ook nog een meisje gehad dat lid geworden was, maar ook zij is vertrokken om te gaan studeren.

Jos de Jonge was ook penningmeester, toen hij wegviel werd Roel penningmeester, maar die had er de balen van en toen werd ik het. Later nam Pieter Fortuin het van me over, maar die wilde gaan promoveren en werd ik weer penningmeester, totdat Sam Warmerdam het vorig jaar van me overnam.

Tot 1995 was ik er nauwelijks vanwege mijn werk. Ik ben ook pas later lid van de schaakbond geworden. Met 55 jaar kon ik met pensioen en kreeg ik meer tijd om te schaken.

Uit het Jaarverslag, Algemeen wl, 28 aug 1978: 'Opvallend is hier het hoge gemiddelde van de heer Touber; jammer dat hij niet meer avonden kon komen (12 uit 15).'

Vanaf die tijd heb ik ook altijd extern gespeeld in het eerste team, het waren toen nog tientallen en we speelden toen met in ieder geval twee teams, misschien wel drie, dat weet ik niet meer. Een keer zat ik nog te spelen in een beslissende partij. De tegenstander kon me mat zetten, maar hij zag het niet. Het was tegen Voorhout, ik zal het nooit vergeten. Iedereen was al klaar en stond om me heen, en ze zagen het dus gebeuren, maar niemand zei iets. Dat is nu wel anders, iedereen bemoeit zich er nu mee ...

Vijftig jaar lid van de Sassenheimse Schaakclub, wat is er veranderd in die tijd?

Waar ik me gruwelijk aan geërgerd heb waren de bondswedstrijden; ik zat in de 1e groep. Moest je naar Leiden, werd je met 2x tien man opgesloten in een klein kamertje dat blauw zag van de rook. En een wedstrijdleider die de hele tijd riep: 'Sjjijt, sjijt!!!'

Ik vond het vreselijk.

Toen was het roken een issue, tegenwoordig is dat de mobiele telefoon. Ik weet nog goed dat onze voorzitter een paar jaar geleden nog een 'verloren verklaard'-wedstrijd om zijn oren kreeg, omdat zijn telefoon afging. Tja.

Op de club is het weer wat gemoedelijker, wat gezelliger. Vroeger was ik altijd meteen weg, omdat ik dan nog moest werken. Nu blijven er weer wat meer hangen, dat komt de sfeer ten goede. Ook zijn er weer wat nieuwe leden bij gekomen, ook jongere. SSC zit in de lift!

100 jaar SSC

Ter gelegenheid van het 100-jarig jubileum van de Sassenheimse Schaakclub werd Bernard benoemd tot erelid vanwege zijn vele verdiensten voor de club, onder meer voor de jeugd. Daarnaast kreeg hij uit handen van KNSB-voorzitter Dirk Hoogland een speldje wegens (meer dan) 50 jaar lidmaatschap van de Schaakbond.

Speldje uit handen van
KNSB voorzitter Dirk Hoogland

Erelidmaatschap van de SSC

Dat ging overigens niet zonder slag of stoot. Bernard was namelijk verhinderd om naar de receptie van de 100-jarige viering te komen, omdat zijn kleinzoon een brevet uitgereikt zou krijgen en Bernard daar zeer beslist, zonder een spoortje twijfel prioriteit aan gaf. We wisten niet hoe we hem naar Sassenheim konden lokken zonder te zeggen wat de reden was. Net hadden we besloten om de eremetalen dan maar een week later uit te reiken, toen bleek dat de diploma-uitreiking was verschoven en Bernard er toch bij kon zijn!

Inzet voor de club (uit het jubileumboek)

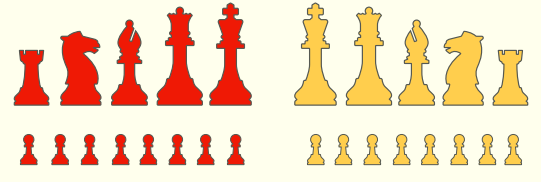
1 november 2000:

Uit de ledenlijst blijkt dat Bernard Touber sinds 14 augustus 1996 jeugdleider was en sinds 19 september 2000 penningmeester, tot 2023, hierin volgde hij Roel Alferink op.

Oorkonde

De Algemene Ledenvergadering van
de Sassenheimse Schaakclub heeft besloten

Bernard Touber

te benoemen tot erelid, voor zijn grote inzet en
uitzonderlijke verdiensten voor de schaakclub.

Sassenheim,
29 oktober 2024

Sassenheimse Schaak Club
Opgericht 28 oktober 1924

Paul de Haas,
voorzitter

Bestuur en gedecoreerden tijdens de receptie vanwege het 100-jarig bestaan van SSC. In het midden burgemeester Carla Breuer. Helemaal links wethouder Reny Wietsma. Bernard staat achter het inmiddels overleden erelid Anne vd Meer

Schaakprestaties

In het archief hebben we enkele wapenfeiten van Bernard gevonden. Dat hij ambitieus was, moge hieruit duidelijk naar voren komen.

Schakers verspelen kampioenskanzen

SASSENHEIM - De Sassenheimse Schaakclub is er niet in geslaagd het jubileumjaar extra luister bij te zetten met een kampioenschap. De belangrijke wedstrijd tegen Het Witte Paard uit Voorhout ging met 5-3 verloren, waardoor naar alle waarschijnlijkheid Leithen promotie naar de eerste klasse zal bereiken.

Sassenheim had op de borden zes en zeven in J. de Jonge en J. Bouwmeester

ter twee invallers die er wel voor gevochten hebben, maar om twaalf uur met lege handen achterbleven. Winstpartijen waren er voor A. Houthuijzen op het tweede bord en B. van Vliet op bord acht. E. van der Zaag en R. Brands speelden remise. A. Olthof probeerde nog een 4-4 eindstand te forceren maar overspeelde daarbij zijn hand en de 5-3 nederlaag was een feit. Voor de onderlinge competitie werden slechts vier partijen gespeeld met de volgende uitslagen: K. Barnhoorn-H. Broer 1-0; F. Jorna-P. van der Knoop 1-0; L. van der Meer-B. Touber 0-1; R. Oost-G. Marinus ½-½.

Twee kanshebbers voor schaaktitel

SASSENHEIM - Met nog een ronde te gaan zijn R. Brands en K. Barnhoorn de nog overgebleven kanshebbers om de titel van E. van der Zaag over te nemen. Beide hebben 4,5 punten uit 6 partijen. Brand bereikte dit resultaat door in de zesde ronde de nog regerende kampioen Van der Zaag na een moeizame opening op remise te houden, terwijl Barnhoorn A. Houthuijzen van zijn laatste titel-aspiraties beroofde. R. Alferink kan, na een fraaie overwinning op M. Verschoor, theoretisch in wedstrijdpunten nog gelijk komen met beide koplopers, maar een slechter aantal weerstandspunten zorgt ervoor dat in dat geval een vierde plaats het hoogst bereikbare is. R. Oost en A. Olthof moesten hun partij uitstellen maar komen beide niet meer voor de ereplaatsen in aanmerking.

In de B-poule is de strijd gestreden. B. Touber won hier met overmacht en zal ongetwijfeld volgend seizoen zijn opwachting willen maken in de A-groep.

24 mei 1995

22-2-1995

Nederlaag tegen Katwijk

SASSENHEIM - Minder plezierig nieuws is er over de kampioenskanzen van de Sassenheimse schakers in de LSB-competitie. Tegen Katwijk werd een kansloze nederlaag geleden (overwinningen voor Touber en Van der Zaag, remise van J. de Jonge), waardoor de Sassenheimers moeten wachten op een misstap van de kustbewoners om alsnog het kampioenschap van de 2e klasse A op te kunnen strijken. In de onderlinge competitie is vermeldenswaard de remise tegen de nummer 1 en 2 van de ranglijst, Van der Zaag en Barnhoorn die daarmee als grootste kanshebbers voor de titel de in april en mei te verspelen kampioensronde ingaan.

1 maart 1995

Zinderende laatste ronde schaakfinale

SASSENHEIM - In het vorige verslag over de finaleronde van het individueel kampioenschap van de Sassenheimse Schaakclub werd de mogelijkheid beschreven dat vier spelers met vijf punten uit zeven partijen gelijk zouden eindigen, te weten Engbert van der Zaag, Roel Alferink, Bernard Touber en Ron Brands. Deze situatie kon alleen optreden als Van der Zaag zijn vooruitgespeelde wedstrijd zou verliezen van Touber, en Brands in de laatste ronde de uitgeschakelde Jos de Jonge zou verslaan.

Op 28 mei verloor Van der Zaag buiten verwachting genoemde partij tegen Touber en op 8 juni werden toen twee partijen belangrijk. Kales en Rotteveel, beide uitgeschakeld voor de titel, hadden zonder dat te beseffen in hun onderlinge partij de keuze in handen van de kampioen. De weerstandpunten van de drie of vier gelijk eindigenden worden namelijk bepaald door onderlinge resultaten die in de finalepoule worden behaald. Na een spannende strijd werd het rond elf uur een verdiende remise en alleen

Brands en De Jonge speelden nog hun langdurige partij. Brands wist door geduldig spel twee pionnen winst op te bouwen, maar moest in het eindspel lang manoeuvreren om mat te voorkomen. Na ruim drieënhalf uur spelen kwamen beide spelers in een enorme tijdnood en in een onoverzichtelijke toren-eindspelsituatie viel voor De Jonge de tijdvlag op zijn klok. Het schaakcompetitieprogramma in de pc gaf uiteindelijk de uitslag van deze titanenstrijd: Ron Brands had 0,50 weerstandpunt meer dan Roel Alferink en streek daarmee na twee keer op de tweede plaats te zijn geëindigd de titel op. Derde werd Bernard Touber en vierde Van der Zaag. In de B-groep won Olthof met overmacht de titel voor Van Vliet en Hoosanghi. De eindstand: 1. Ron Brands; 2. Roel Alferink; 3. Bernard Touber; 4. Engbert v.d. Zaag; 5. Ben Rotteveel; 6. Wim Kales; 7. Jos de Jonge; 8. Ja Bouwmeester.

De eerste dinsdag in september neemt de nieuwe competitie weer een aarvang. Wellicht een goede gelegenheid voor Sassenheimse schakers om de vierenzestig velden te laten prevaleren boven de beeldbuis.

14 mei 1990

Barnhoorn zorgt voor sensatie met schaken

SASSENHEIM - De schaakpartij tussen Barnhoorn en Reijnen begon met een opening die in de praktijk maar zelden voorkomt: de Aljechin-verdediging, genoemd naar Alexander Aljechin, die in 1927 de wereldtitel schaken veroverde. Vrij snel kwamen Barnhoorn en Reijnen op onbekend terrein, waardoor ze voorzichtiger gingen spelen. Op de 22ste zet kwam wit tot een mooie combinatie waarmee hij de zwarte stelling openbrak en al gauw wist hij twee pionnen te winnen. Van de zwarte stelling was niet veel meer over toen Reijnen opgaf. Dit was het eerste puntverlies voor Reijnen.

Van der Zaag-Zwetsloot kende een rustige opening. Beide spelers wilden eerst hun stukken op goede velden zetten. In schakerstermen heet dit 'ontwikkelen'. Rond de tiende zet bleek Van der Zaag zich een kleine voordeeltje geschapen te hebben: zwart heeft een zwakke pion op de c-lijn, deze pion kon door wit op vele manieren worden aangevallen en het zou Zwetsloot een hoop zorgen geven om hem voldoende te kunnen blijven verdedigen. Zwetsloot slaagde er echter in een aanval op de koningsvleugel op te zetten en zo de aandacht van de zwakke pion af te leiden. Na een grote afruil leek het remise te worden, maar zwart overzag een gemene grap van Van der Zaag en verloor een looper en de partij. Van Venetië-Houthuizen liet een Grünfeld-Indische opening zien. In de partij ging het de eerste tien zetten volgens het theorieboekje en wit behield enig voordeel dat zich uitte in een sterk wit centrum. Na wat gewongen afruilen waarbij beide spelers elkaar geen duimbreed toegaven, stelde Houthuizen remise voor. Van Venetië sloeg dit af omdat hij nog mogelijkheden zag om te winnen. Een ijzersterke

verdediging van zwart zorgde ervoor dat het toch remise werd. Broer-Van den Berg werd een korte partij. In goede stemming begon Broer aan dit karwei en hij liet geen spaan heel van Van den Berg, die zich na 17 zetten gewonnen moest geven. De tweede prachtpartij kwam op naam van Marinus, die de Siciliaanse opening van Witterman vakkundig overwon. Op de elfde zet overrompelde Marinus z'n tegenstander met een weloverwogen stukoffer. Hij kreeg hier drie pionnen voor terug en zwarts stelling was een ruïne. Een onregelmatige opening luidde de strijd tussen Van der Meer en De Nooij in. Lange tijd ging het gelijk op, totdat De Nooij een pion kon slaan door gebruik te maken van een penning. De aanval van zwart werd steeds gevaarlijker. Van der Meer wist zich goed te verdedigen, maar desondanks wist zwart zijn voordeel te vergroten en won. Bij Touber-Van Kesteren een Siciliaanse opening, gevaarlijk voor beide kanten, omdat ieder de aanval zoekt. Op de 12de zet speelde Van Kesteren een paardoffer, wat niet helemaal goed leek. Vervolg was vuurwerk van de bovenste plank met offers over en weer. De sterke aanval van zwart bleek toch beslissend en Van Kesteren won verdiend.

Overige uitslagen: Zandbergen-Jorna 1-0; Ouwehand-Johnson 1-0; De Jonge-Vaanholt afgebroken. Bovenstaand verslag laat zien dat de Sassenheimse schaakvereniging ook in de breedte flink aan het groeien is. Volgende seizoen zullen beide achttallen (of misschien wel drie achttallen) een gooi doen naar het kampioenschap in hun klasse. Het eerste team haalde het dit seizoen net niet. De jeugdafdeling telt momenteel twintig jeugdleden. Informatie: 02522-30755.

Liefhebber

Dat Bernard het schaken omarmde, moge wel blijken uit het feit dat hij niet alleen meedeed aan externe wedstrijden, maar ook van de partij was op het jubileum en uiteraard op de clubavonden. Hij had de gewoonte om na tien uur remise aan te bieden, omdat hij dan moe was. Vandaar dat er een tijdlang vele remises achter zijn naam stonden. Maar de scorelijsten laten evenzovele overwinningen zien, zowel intern als extern.

Bij het jubileum werd nog gememoreerd dat hij altijd een van de eersten was die vrijwillig de afwas deed. En dat heeft hij tot het einde toe volgehouden. Maar dat is zeker niet de belangrijkste reden dat we ons hem zullen herinneren. Het is bijvoorbeeld aan Bernard te danken dat ik lid ben geworden en gebleven van SSC. De eerste partij bood hij remise aan, 'omdat de stelling remise is.' Ik kon dat niet beoordelen, hij wel en deed dat dus, zeer sportief, want hij had ook door kunnen spelen en dan ongetwijfeld van me gewonnen. Ook stelde hij die eerste avond voor om een rapidpartijtje te spelen, 'dan kun je zien dat het qua tijd best meevalt', nadat ik had aangegeven dat ik het niet zag zitten, om de week erop met de rapid mee te doen. Bernard was een aimabele man, een sportieve tegenstander en een onderhoudend mens. Ik ga hem echt heel erg missen.

Hieronder een impressie van Bernard als schaker.

2019 Jubileum SSC: bezoek aan het schaakstukkenmuseum, de Laurenskerk en Markthal

Bernard in 2019, bezoek aan Schaakstukkenmuseum

Bezoek Schaakstukkenmuseum, 2019

2019 Diner Markthal

Interne competities

Bert de Bruin vs Bernard Touber,
13 juni 2023

Lezing door 'meester' Frans D.

Jubileumtoernooi 2024, Park Rusthoff

Bernard winnaar B-groep Snelschaakkampioenschap, 10 februari 2026

Snelschaakkampioenschap

Uit het verslag van die avond:

Het tempo zat er lekker in bij iedereen en in onze groep pakte Bernard meteen de eerste vier punten op rij! Het mag dan ook verrassend genoemd worden dat hij in de 5e ronde van mij verloor, maar dat deed niets af aan zijn vorm, want uiteindelijk zou hij met 5 punten en op onderling resultaat de B-groep winnen.

Kerstmis 2025, goedgehumtste spelers

Extern

Groot was de vreugde toen het eerste team van SSC in het jubileumjaar promoveerde naar de 1e klasse. Dat is in het verleden wel eens vaker gebeurd, maar over het algemeen degradeerde dat team het jaar erop weer naar de tweede klasse.

Bernard was een vast lid van het eerste team, tot het huidige seizoen. Na jarenlang voor het eerste team uitgekomen te zijn, speelde Bernard dit seizoen in het tweede team een keer mee bij een uitwedstrijd. Dat hij zich niets liet vertellen, bleek wel toen ik hem ergens resoluut hoorde zeggen: 'Aanraken is zetten!' waarna hij de tegenstander, die ietwat verbaasd reageerde (alsof dit nieuws voor hem was) en er onderuit probeerde te komen, genadeloos van het bord schoof. Ja, laat Bernard maar schuiven!

Maaïke Bey-Valkenburg

Een euforisch SSC A in 2024: kampioen en promotie naar de 1e klasse!

Artistieke impressie van het eerste team in 2024 (zoekplaatje)
Bernard, Bert, Ignace, Jan, Marcel, Paul, (Piet) Bakker, Roel, Ron, Sam

Rapid 3 maart 2026, de laatste speelavond van
Bernard